

Aktuāli: Jauns tiesiskais regulējums maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.

2010.gada 25.februārī Saeima pieņēma Maksājumu pakalpojumu likumu („Likums”). Likums ievieš direktīvas 207/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū prasības un rada tiesisko regulējumu, kas piemērojams maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, un regulē to attiecības ar maksājumu pakalpojumu izmantotājiem. Likums stāties spēkā 31.03.2010. Likums nosaka maksājumu pakalpojumu sniedzēju autorizācijas un darbības noteikumus, kā arī atbildību. Likums definē maksājumu pakalpojumu izmantotāju tiesības uz informācijas saņemšanu, noteikta veida noteikumu ietveršanu līgumos, kā arī nosaka maksājumu izpildes kārtību un termiņus.

Galvenie Likumā ietvertie noteikumi ir šādi:

- Likums definē maksājumu pakalpojumus kā naudas ieskaitīšanu maksājumu kontā, naudas izņemšanu no maksājumu konta, tiešā debeta, karšu un līdzīgu maksājumu instrumentu izmantošanas nodrošināšanu, maksājumu instrumentu izlaišanu, naudas pārvedumu veikšanu, kā arī maksājumu veikšanu, izmantojot distances saziņas līdzekļus;
- Maksājumu pakalpojumus var sniegt šādas personas: banka, elektroniskās naudas institūcija, pasta komersants, Eiropas Centrālā banka, Latvijas Banka vai citas valsts centrālā banka, kad tā veic darbības, kas nav monetārās politikas īstenošanas darbības vai citas publiskas personas darbības, tiešās pārvaldes iestāde vai atvasināta publiska persona, kad tā veic darbības, kas nav publiskas personas darbības, Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomiskās zonas valstī licencēta maksājumu iestāde, kas Likumā noteiktajā kārtībā uzsākusi darbību Latvijā;
- Maksājumu pakalpojumu sniedzēju (maksājumu iestāžu uzraudzību) uzraudzību veic Finanšu un kapitāla tirgus komisija.
- Likums paredz duālu regulējumu attiecībā uz maksājumu pakalpojumu sniedzēju (maksājumu iestāžu) autorizācijai – licences saņemšanu vai paziņojuma iesniegšanu Finanšu un kapitāla tirgus komisijai. Paziņojums par maksājumu iestādes darbības uzsākšanu Finanšu un kapitāla tirgus komisijai iesniedzams, ja paredzamo maksājumu vidējā aritmētiskā vērtība nepārsniedz trīs miljonus eiro viena gada ietvaros. Pārējos gadījumos pirms maksājumu pakalpojumu sniegšanas uzsākšanas jāsaņem licence. Likumā nav definēti pārejas noteikumi, kas nosaka, kā jāpaziņo vai jāsaņem licence komersantiem, kas uz Likuma spēkā stāšanās dienu sniedz maksājumu pakalpojumus;
- Likums paredz noteikumus, kas regulē būtiskās līdzdalības iegūšanu maksājumu iestādē un paziņošanu par būtiskās līdzdalības iegūšanu Finanšu un kapitāla tirgus komisijai;
- Likums nosaka arī maksājumu iestāžu darbību regulējošās prasības, tas ir, sākotnējā un pašu kapitāla apmēru licencētām maksājumu iestādēm, definē, kādus pakalpojumus maksājumu iestādes ir tiesīgas sniegt papildus maksājumu pakalpojumiem, kā arī nosaka ar maksājumu pakalpojumiem saistītu kredītu izsniegšanas nosacījumus;
- Vienlaikus Likumā ietverti arī noteikumi par maksājumu iestāžu un pakalpojumu izmantotāju attiecībām, kas paredz personas, konta un darījumu noslēpumu aizsardzību un ierobežojumus ziņu sniegšanai trešajām personām par pakalpojumu izmantotājiem;
- Likumā ietverts dalījums attiecībā uz maksājumu pakalpojumu izmantotājiem atkarībā no tā, vai tie ir klasificējami kā patērētāji Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē. Attiecībās ar patērētājiem maksājumu iestādēm jāievēro stingrākas prasības par informēšanu, līgumu noteikumiem un atbildību. Attiecībās ar komersantiem Likums paredz maksājumu iestādēm iespēju vienoties par uz patērētāju aizsardzību vērsto normu nepiemērošanu.
- Iedalījums patērētājos un komersantos Likumā ietverts arī regulējot ārpustiesas sūdzību izskatīšanas kārtību par maksājumu iestādes darbību. Komersantiem par maksājumu iestāžu darbību dotas tiesības vērsties Finanšu un kapitāla tirgus komisijā, savukārt, patērētājiem – Patērētāju tiesību aizsardzības centrā. Abām iestādēm ir tiesības neuzsākt administratīvo procesu, saņemot sūdzību par Likuma neievērošanu, ja attiecīgās maksājumu iestādes darbības nav uzskatāmas par pārkāpumu, kas radījis vai var radīt būtisku kaitējumu pakalpojumu izmantotāju grupas (kollektīvajām) interesēm. Vienlaikus jebkuram maksājumu pakalpojumu izmantotājam ir tiesības vērsties pie Latvijas Komerčbanku asociācijas ombuda, kam Likums nosaka tiesības ieteikt maksājumu pakalpojumu sniedzējam atlīdzināt pakalpojumu izmantotājam radušos zaudējumus. Nevēršanās pie Latvijas Komerčbanku asociācijas ombuda neierobežo maksājumu pakalpojumu saņēmēja tiesības vērsties tiesā.
- Likums uzliek maksājumu iestādēm pienākumu nodrošināt patērētāju bezmaksas informēšanu par sniedzamajiem maksājumu pakalpojumiem, kā arī par maksājumu veikšanu. Tāpat Likums regulē līgumos ar patērētājiem obligāti ietveramo informāciju un noteikumus, kā arī rada maksājumu iestādēm zaudējumu atlīdzināšanas pienākumu par neautorizētu vai kļūdaini izpildītu maksājumu veikšanu. Likuma pārejas noteikumi paredz, ka šobrīd noslēgto standartlīgumu atbilstība Likumam maksājumu pakalpojumu sniedzējiem jānodrošina līdz 01.06.2010. Vienlaicīgi Likums maksājumu pakalpojumu izmantotājiem rada tiesības prasīt veiktā maksājuma atmaksu, ja notikusi tā iepriekšēja autorizācija (piemēram, automātiskais maksājums) un izpildās Likumā definētie kritēriji;

Būtiskākās darbības, kas komersantiem, kas sniedz maksājumu pakalpojumus, veicamas Likuma piemērošanas kontekstā:

- Jāveic izvērtējums, vai veiktā komercdarbība atbilst Likumā definētajiem maksājumu pakalpojumiem un vai nav nepieciešams saņemt licenci maksājumu iestādes darbībai vai iesniegt paziņojumu Finanšu un kapitāla tirgus komisijai;
- Jāveic esošo līgumu ar maksājumu pakalpojumu saņēmējiem izvērtēšana un atbilstības nodrošināšana Likuma prasībām līdz 01.06.2010;
- Jānodrošina patērētāju informēšanas pienākuma izpilde atbilstoši Likuma prasībām;
- Jāveic no Likumā ietvertajiem zaudējumu atlīdzināšanas pienākumiem izrietošo iespējamo risku itzvērtējums un iekšējo procedūru un noteikumu pielāgošana šo risku samazināšanai.

Idea driven business lawyers

Materiālu sagatavoja:

Ieva Azanda
partnere

ieva.azanda@borenius.lv

+371 67201800

www.borenius.lv
www.boreniusgroup.com